

Innst. S. nr. 116

(2000-2001)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen vedrørende distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold

Til Stortinget

1. INNLEDNING

Kontroll- og konstitusjonskomiteen vedtok i møtet 24. oktober 2000 å igangsette forberedelser i en egen sak til Stortinget, jf. Stortingets forretningsorden § 12 pkt. 8 siste ledd vedrørende distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold. Statsråden ble tilskrevet om dette samme dag. Bakgrunnen var at komiteen ikke var fornøyd med utviklingen vedrørende bl. a. distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold. Komiteen fant det nødvendig også å belyse prosessen rundt sammenslåingen til TV-regionen NRK4 som skal dekke Østfold, Vestfold, Telemark og Buskerud.

2. SAMMENDRAG

Komiteen rettet allerede 17. desember 1998 en henvendelse til daværende kulturminister Anne Enger Lahnstein vedrørende oppstart av lokale TV-sendinger i Østfold og Nordland. Bakgrunnen var en henvendelse fra komiteens medlem Odd Holten (KrF), representant fra Østfold vedrørende samme sak.

Komiteen viste i sitt brev til at det i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1995-1996) og Budsjett-innst. S. nr. 2 (1996-1997) var et flertall i Stortinget bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti som uttalte:

"Dette flertall minner om at den foreslåtte lisensøkning skal gå til å etablere flere distriktssendinger på fjernsynet først og fremst NRK Østfold som må utsettes dersom en differensiering vedtas."

Økningen disse årene var henholdsvis kr 35 i 1996 og kr 40 i 1997.

Komiteen refererte i sitt brev til at det kunne synes som om at styret i NRK nå, til tross for denne klare forutsetning, hadde vedtatt for tredje gang å utsette opp-

start av lokale TV-sendinger fra Østfold på ubestemt tid.

Det ble også i brevet vist til statsrådets svar på spørretimespørsmål fra Jørn L. Stang (Frp) 15. desember 1998 vedrørende samme sak. Statsråden uttalte her at hun ville ta kontakt med Norsk rikskringkasting for å undersøke om det er mulig å realisere distriktssendingene med fjernsyn i Østfold raskere enn NRKs nåværende planer går ut på.

Komiteen ønsket ved sin henvendelse å få en skriftlig redegjørelse fra statsråden om status i saken samt også å få opplyst status når det gjelder Nordland. Nordland var sammen med Østfold plukket ut som prioriterte fylker når det gjaldt distriktssendinger.

Komiteen mottok 26. januar 1999 svar fra kulturministeren hvor hun meddelte at hun allerede 22. desember 1998 hadde tatt saken opp Norsk rikskringkasting (NRK). Svarbrevet fra NRK av 22. januar 1999 som fulgte som vedlegg til statsrådets brev redegjorde for status for så vidt gjelder distriktsutbygging i Østfold og Nordland.

Videre skrev kulturministeren:

"Når det gjelder realiteten i saken, viser vi til NRKs redegjørelse. Når det gjelder planlegging og gjennomføring av distrikts- og regionsendinger, mener departementet at NRK må ha vide fullmakter til selv å avgjøre på hvilke tidspunkter de enkelte etapper av utbyggingen skal realiseres. Dette er også i samsvar med lang praksis. Dersom det på bakgrunn av frekvensmessige problemer og økonomiske faktorer skulle være behov for å endre de forutsatte utbyggingsplaner, forutsetter departementet at dette blir tatt opp i Norsk rikskringkastings styrende organer. Departementet vil i så fall komme tilbake til saken."

Kulturministerens brev med vedlegg følger vedlagt.

Komiteen merket seg departementets syn og NRKs redegjørelse, men uttalte følgende i sitt brev til Kulturdepartementet av 3. februar 1999:

"Komiteen ser av NRKs redegjørelse at selskapet på grunn av den økonomiske situasjonen og andre forhold har besluttet å prioritere andre programområder foran distriktsfjernsyn. Komiteen vil for sin del ikke ta stilling til om disse prioriteringene er riktige eller gale i en vanskelig avveining om bruken av statlige midler. Komiteen konstaterer imidlertid at Stortingets forutsetninger for økt lisensinnbetaling ikke er fulgt.

Kulturdepartementet svarer i sitt brev at NRK må ha vide fullmakter til selv å avgjøre på hvilket tidspunkt de enkelte etappene av utbyggingen skal realiseres. Komiteen har merket seg NRKs omfattende beskrivelse av de økonomiske vanskeligheter og de utfordringer dette medfører."

Komiteen ba på den bakgrunn redegjort for på hvilken måte Kulturdepartementet hadde til hensikt å orientere Stortinget om at Stortingets vedtak og dette vedtakets premisser ikke er fulgt opp? Komiteen ba videre om Kulturdepartementets syn på hvorvidt vedtektene for NRK tilsier en slik praksis som departement redegjør for?

Kulturminister Anne Enger Lahnstein uttalte i sitt svarbrev av 10. februar 1999 at hun anså det mest naturlig å benytte St.prp. nr. 1 (1999-2000) til å orientere Stortinget om NRKs oppfølging av lisensvedtaket. Hun uttaler videre:

"NRK vil i allminnelighet måtte innrømmes en viss frihet mht. tempo i gjennomføringen av vedtatte tiltak. Departementet kan ikke se at de foreliggende lisensvedtak eller NRKs vedtekter er til hinder for dette.

Vi viser videre til vedlagte kopi av departementets brev av 9. februar 1999 til Norsk rikskringkasting. Som det vil ses, legger departementet til grunn at utbygging og iverksetting av egne distriktssendinger med fjernsyn i Østfold og Nordland er bindende vedtatt inntil Stortinget - av økonomiske eller andre årsaker - måtte bestemme noe annet."

Departementet uttaler i sitt brev til Norsk rikskringkasting av 9. februar 1999 følgende vedrørende Distriktsfjernsyn i Østfold og Nordland:

"I brevet (*til Stortinget 26. januar 1999*) opplyses det at Norsk rikskringkastings styre har "...bedt om en analyse av selskapets økonomi på lengre sikt, med sikte på å unngå underskudd og låneopptak til tiltak som forrenter kapitalen." Vi ber om å bli informert om når en slik analyse vil foreligge.

Som Norsk rikskringkasting sikkert er innforstått med, foreligger det i denne sak en plikt til å realisere egen distriktsendinger med fjernsyn i Østfold og Nordland inntil Stortinget - ut fra endrede økonomiske eller andre forhold - måtte bestemme noe annet."

I komiteens brev av 25. februar 1999 til kulturministeren vises det til statsrådets uttalelse:

"departementet legger grunn at utbygging og iverksetting av egne distriktssendinger med fjernsyn i Østfold og Nordland er bindende vedtatt inntil Stortinget - av økonomiske eller andre årsaker - måtte bestemme noe annet."

Komiteen hadde merket seg ut fra NRKs redegjørelse at det kunne synes som om satsing på de nevnte distriktskontor kunne skyves langt ut i tid. Komiteen

fant det derfor, på bakgrunn av nevnte opplysninger, rimelig at Regjeringen redegjorde for de fremtidige planer allerede i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 1999.

Komiteen fant det videre nødvendig i brevet å viser til Stortingets forretningsorden § 12 pkt. 8 siste ledd, der komiteen på eget initiativ kan fremlegge en eventuell egen sak for Stortinget.

2. mars 1999 uttaler statsråden i sitt svar til komiteen at Norsk rikskringkasting ved brev av 2. mars d.å. er bedt om å redegjøre for de konkrete planer om distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold. Statsråden uttaler videre at det tas sikte på å redegjøre for saken i Revidert nasjonalbudsjett for 1999, men at departementet tar forbehold dersom Norsk rikskringkastings redegjørelse skulle gjøre det påkrevet med mer tid for departementet. I så fall vil saken bli lagt frem for Stortinget i annen sammenheng.

Komiteen tar i møte 10. mars 1999 kulturministerens svar til etterretning, vedlegger den protokollen og oversender 16. mars 1999 samtlige saksdokumenter og korrespondanse i forbindelse med komiteens behandling til Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen. Statsråden ble informert om dette.

Kulturministeren uttalte i sin mediapolitiske redegjørelse den 28. mai 1999 i Stortinget:

"Kontroll- og konstitusjonskomiteen har tatt opp spørsmålet om NRK har fulgt opp de forutsetninger som Stortinget gav uttrykk for i forbindelse med vedtak om økt kringkastingsavgift i statsbudsjettet for 1996 og 1997. Konkret dreier det seg om opprettelse av egne distriktssendinger for Østfold og Nordland. Jeg avventer en utdypet redegjørelse fra NRK før saken kan legges fram for Stortinget, og jeg legger opp til å omtale den i budsjettproposisjonen for år 2000."

I budsjettproposisjonen for 2000, St.prp. nr. 1 (1999-2000) under Kulturdepartementet er følgende anført:

"Distriktssendinger med fjernsyn i Østfold og Nordland

Stortingets vedtak om kringkastingsavgiften i statsbudsjettene for 1996 og 1997 var til dels knyttet opp mot NRKs planer om å opprette nye distriktssendinger med fjernsyn i Østfold og Nordland, jf. flertallsmerknader i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1995-1996) og Budsjett-innst. S. nr. 2 (1996-1997). Planene om etablering av distriktskontorer er imidlertid blitt utsatt inntil videre, og Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité har stilt spørsmål om NRK dermed har handlet i strid med Stortingets forutsetninger for budsjettvedtakene. Komiteen har bedt Regjeringen redegjøre nærmere for NRKs planer for distriktssendinger med fjernsyn i Østfold og Nordland.

Når det gjelder situasjonen i Østfold, viser NRK i brev av 13. august 1999 til Regjeringens forslag om opprettelse av et jordbundet nett for digital kringkasting, jf. St.meld. nr. 46 (1998-1999) Digitalt fjernsyn, og til at NRKs opprinnelige forslag om fylkessending for Østfold var basert på en fortsatt analog distribusjon. Ifølge NRK vil utbyggingen av et digitalt nett ha som konsekvens at kun 77 pst. av husstandene i Østfold vil få inn sendingen, mens resten må anskaffe ny antenne og innstille fjernsynsapparatet på nytt. I Vestfold vil

om lag 70 pst. få inn sin regionsending, mens 30 pst. må anskaffe ny antenne og innstille TV-apparatet på nytt. NRK uttaler på denne bakgrunn at:

"Den nye situasjonen fører altså på dette området til en lite tilfredsstillende situasjon, men som omtalt i brevet av 12. april d.å., er det likevel NRKs håp å kunne etablere egne fjernsynssendinger for Østfold i løpet av år 2000 dersom budsjett-situasjonen gjør det mulig."

Videre uttaler NRK følgende om planene for distriktssendinger i de tre nordligste fylkene:

"I den vurdering NRK vil gjøre om hele ressursbruken på fjernsynssiden i Nord-Norge, vil både spørsmålet om regioninndeling og kontorenes medvirkning i våre to nasjonale kanaler stå sentralt. Det grunnleggende hensyn vil være hva som gir seerne i de tre nordnorske fylker det best mulige programtilbud, samtidig som publikum utenfor landsdelen gis innsikt og får opplevelser basert på et mest mulig variert grunnlag.

NRK har som tidligere påpekt, behov for å bruke tiden frem til sommeren neste år til en bred gjennomgang av hva som vil være den mest hensiktsmessige regioninndelingen i Nord-Norge. I dette arbeidet vil selvsagt det som gir det best mulige programmessige resultat være det mest sentrale, men det er også nødvendig å legge vekt på de økonomiske realiteter.

Alle de tre distriktkontorene i Nord-Norge er viktige bidragsytere til NRKs nasjonale sendinger, men innsatsen avspeiles naturligvis av at det er meget ulike ressurser i form av bemanning og produksjonsutstyr som er stilt til disposisjon for de tre kontorer.

Den klart største enheten er distriktkontoret i Tromsø. Det er etter hvert blitt et stort produksjons- og sendested, bl.a. innenfor områdene dokumentar og underholdning. Det foreløpige siste løfte var gjennomføring av programmet "Sommer-åpent" sommeren 1999.

Distriktkontorene for Finnmark i Vadsø vil på permanent grunnlag være naturlig tillagt spesielle oppgaver når det gjelder NRKs dekning av et meget stort fylke. Det gir seg bl.a. utslag i at det er plassert etter forholdene store produksjonsressurser i Alta og Hammerfest.

Distriktkontorene i Nordland i Bodø skal ha en sentral rolle i NRKs nye satsing på morgentid, Morgennytt, fra midten av august. Det vil nødvendigvis ta noe tid før man funnet den endelige formen for hvordan de tre nord-norske kontorene skal fungere i denne tre timer lange sendetiden. Frem til sommeren 2000 er det forutsatt at redaksjonen i Bodø skal være en aktiv leverandør av nyheter fra landsdelen til Morgennytt. Et av de forslag som vil bli vurdert er om det senere vil være hensiktsmessig med et fast sendested i Nord-Norge for innslag i Morgennytt. I denne sammenhengen vil Bodø være et meget aktuelt sted.

En endelig vurdering av disse spørsmål vil NRK ha klar innen 1. juli 2000"

Norsk rikskringkasting AS er i de senere år omorganisert fra forvaltningsbedrift til stiftelsen, og deretter til aksjeselskap. Valget av organisasjonsform har gitt NRK vide fullmakter i forhold til driften til aksjeselskapet. I denne saken mener derfor Kulturdepartemen-

tet at NRK selv må avgjøre hvordan og på hvilke tidspunkter de enkelte etapper av distriktssendinger i fjernsyn skal realiseres. Kulturdepartementet viser til ovennevnte redegjørelse fra NRK som i sin helhet følger proposisjonen som uttrykt vedlegg."

I forbindelse med Familie-, kultur- og administrasjonskomiteens behandling av St. prp. nr. 1 (1999-2000) uttaler komiteen følgende i forbindelse med Distriktsfjernsyn, jf. Budsjett-innst. S. nr. 2 (1999-2000):

"Distriktsfjernsyn

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Stortingets vedtak om nivået på kringkastingsavgiften for 1996 og 1997 til dels var knyttet opp mot NRKs planer om å opprette nye distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold. Flertallet fastholder sitt krav om at det skal etableres distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold. Flertallet fastholder sitt krav om at det skal etableres distriktssendinger med fjernsyn i disse fylkene og ser med bekymring på at NRK ikke har fulgt dette opp, tross av de klare føringer som ligger for de to vedtakene om kringkastingsavgift.

Flertallet finner imidlertid under noe tvil å akseptere departementets påpeking av at valget av aksjeselskap som organisasjonsform for NRK, innebærer at NRK må gis frihet til selv å avgjøre på hvilke tidspunkter de enkelte etapper i utbyggingen av distriktssendinger i fjernsyn skal realiseres. Flertallet forutsetter at distriktssendinger i Nordland og Østfold opprettes.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre gikk imot lisensøkningene i 1996 og 1997. Disse medlemmer støtter NRKs satsing på distriktsfjernsyn, men vil understreke at den videre utbygging av dette er NRKs eget ansvar. Disse medlemmer vil påpeke at valget av aksjeselskap som organisasjonsform for NRK innebærer at NRK må gis frihet til selv å avgjøre på hvilke tidspunkter de enkelte etapper i utbyggingen av distriktsfjernsyn skal realiseres."

Komiteen fant det igjen nødvendig 5. oktober 2000 å tilskrive kulturministeren om saken. Bakgrunnen var at komiteen og dens medlemmer hadde mottatt en rekke henvendelser vedrørende distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold bl.a. fra Distriktsprogramrådet for NRK i Nordland, Troms og Østfold. Det fremkom her en rekke forhold som kunne indikere at Stortingets forutsetninger for økt lisensinnbetaling fortsatt ikke er fulgt. Vedlagt følger kopi av brev fra Distriktsprogramrådet for NRK i; Troms av 21. juni 1999, Nordland mottatt 15. januar 2000 og Østfold av 21. september 2000.

Komiteen ba på bakgrunn av ovennevnte om statsrådens redegjørelse vedrørende status og fremdrift i saken. I komiteens brev ble det for øvrig vist til familie-, kultur- og administrasjonskomiteens merknader i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1999-2000) om Distriktsfjernsyn. Komiteen fant det nødvendig også å få redegjort for prosessen rundt sammenslåingen til TV-regionen NRK4 som skal dekke Østfold, Vestfold, Telemark og Buskerud.

I budsjettproposisjonen for 2000, St.prp. nr. 1 (1999-2000) under Kulturdepartementet er følgende anført:

"Distriktssendinger med fjernsyn i Nordland fylke

Stortingets vedtak om kringkastingsavgiften i statsbudsjettene for 1996 og 1997 var til dels knyttet opp mot NRKs planer om å opprette nye distriktssendinger med fjernsyn i Østfold og Nordland, jf. flertallsmerknader i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1996-97):

Dette flertallet minner om at den foreslåtte lisensøkningen skal gå til å etablere flere distriktssendinger på fjernsyn, først og fremst NRK Østfold som må utsettes dersom en differensiering vedtas.

Tilsvarende merknader ble gitt i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1995-96).

Planene om etablering av distriktskontorer er blitt utsatt, og Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité har stilt spørsmål om NRK dermed har handlet i strid med Stortingets forutsetninger for budsjettvedtakene. På bakgrunn av dette redegjorde Kulturdepartementet for NRKs planer for distriktssendinger med fjernsyn i Østfold og Nordland i St.prp.nr.1 (1998-99). Når det gjaldt Nordland ble det opplyst at NRK ville ha en endelig vurdering av disse spørsmål klar innen 1. juli 2000.

NRK legger nå til grunn at egne regionale fjernsynssendinger for Østfold vil være etablert ved utgangen av 2000, jf. »Planer for NRK AS i år 2001» vedtatt på styremøte i NRK 8. juni 2000.

Når det gjelder planene for distriktssendinger i de tre nordligste fylkene, uttaler NRK følgende i brev av 16. juni 2000:

Etter en gjennomgang av både økonomiske og tekniske forhold, men først og fremst etter en vurdering av hvordan NRK kan gi seerne i de tre nordligste fylkene et best mulig programtilbud, er NRK kommet til at Nordland ikke bør skilles ut som egen regionsending på fjernsynssiden. For å få til en bedre utnyttelse av de ressurser som er tilført NRK Nordland de siste årene, og for å markere tydeligere den posisjon dette kontoret har, vil NRK i stedet at kontorene i Tromsø og Bodø etter en tur- nuss skal dele på å avvikle den felles regionale fjernsynssending for de tre nordligste fylkene. I dag er Tromsø alene som sendested. En slik beslutning gjør det også mulig å få til at Bodø og Tromsø vekselvis blir faste sendesteder for programinnslag i NRK Morgennytt og på den måten gjøre den nordnorske landsdelen mer synlig for resten av landet.

Etter NRKs oppfatning ville det være uansvarlig av selskapet ikke å foreta en løpende vurdering av hva som er den mest hensiktsmessige måte å organisere programvirksomheten på. Tempoet i slike endringer har økt meget sterkt, bl.a. som følge av den teknologiske utvikling, konkurransesituasjonen og en utvikling i retning av flermedial arbeids- måte. Dette kan føre til andre løsninger enn det som syntes å være det eneste naturlige bare for kort tid siden.

Ved siden av de programmessige vurderinger som må gjøres når det gjelder spørsmålet om hvordan den geografiske inndeling skal være, vil NRK alltid måtte legge stor vekt på hvordan ressursene blir brukt. I den konkurransesituasjon som eksisterer er dette blitt viktigere enn noen gang tidligere. Når det gjelder utbyggingen i Nordland må det understrekes at det i de siste to-tre år er brukt titalls millioner kroner for å sette distriktskontoret i Bodø i stand til å påta seg nye oppgaver. Pengene er

brukt til å gi kontoret utmerkede lokaler, det er gjort store investeringer i meget avansert produksjonsutstyr og det er skjedd en personalmessig styrking.

Selv om NRK ikke finner det hensiktsmessig å etablere egne distriktssendinger i Nordland vil selskapet gjennomføre flere endringer i fjernsynsdekningen i fylket:

Det er et forståelig ønske fra Nordland at man ønsker å få en sterkere markering av hva som skjer i fylket også gjennom fjernsynsmediet. Det vil skje på to måter: Ved at Bodø i perioder blir avviklings- sted for regionalsendingen, blir byen og fylket automatisk fokusert på en annen måte enn i dag. Blant annet vil det gi seg utslag i økt bruk av ressurspersoner fra fylket ved direkteintervjuer om saker som blir tatt opp. I dag er Tromsø alene om å ha den muligheten.

Den andre måten å få fylket bedre markert på, er i NRKs landsdekkende sendinger. I de perioder Bodø ikke har ansvaret for avvikling av den regionale sending, vil ressursene bli brukt til innslag og reportasjer, særlig i Morgennytt, men naturligvis også i andre sammenhenger. En annen erfaring som er høstet, er at der hvor et distriktskontor har hatt eneansvar for sin sending, er en vesentlig del av ressursene blitt bundet opp mot selve avviklingen. Med avvikling både i Bodø og Tromsø vil begge kontorene få større ressurser til rådighet for reportasje- og nyhetsproduksjon enn om hvert kontor skulle ha ansvaret for egen sending.

Kulturdepartementet viser til at distriktssendinger for Østfold vil bli etablert ved utgangen av 2000, og til at vesentlige ressurser de siste årene er gått til opprusting av NRKs distriktskontor i Nordland. NRK er gjennom valg av organisasjonsform gitt vide fullmakter i forhold til driften av selskapet. En slik frihet er ikke minst viktig som følge av de raske endringene i teknologi og konkurransesituasjon som preger kringkastingsmediet og som følge av endringene som vil komme med nye distribusjonsformer bl.a. utbygging av bredbånd. Etter departementets vurdering har NRK 2 gjennom de planene som er referert ovenfor, lagt grunnlaget for en regioninndeling i Nord-Norge som vil være kostnadseffektiv, samtidig som den vil oppfylle målet om å bedre fjernsynsdekningen av Nordland fylke.

Kulturdepartementet viser for øvrig til ovennevnte redegjørelse fra NRK, som i sin helhet følger proposisjonen som uttrykt vedlegg."

Komiteen mottok 14. november 2000 svar fra kulturministeren hvor hun redegjorde for følgende punkter: - Tidligere behandling av saken, - NRKs redegjørelse og - Kulturdepartementets vurdering. Under Kulturdepartementets vurdering utaler statsråden bl. a. følgende:

"Departementet vil innledningsvis understreke at NRK ikke har skrinlagt planene om etablering av egne fjernsynssendinger for Østfold. Det er kun tale om en utsettelse, hovedsakelig begrunnet i NRKs vanskelige økonomiske situasjon.

NRK AS er gjennom valget av aksjeselskap som organisasjonsform gitt vide fullmakter i forhold til den forretningsmessige driften av selskapet. En slik frihet er ikke minst viktig som følge av de raske endringene i teknologi og konkurransesituasjon i kringkastings-

sektoren og som følge av de endringene som vil følge av nye distribusjonsformer, bl.a. utbygging av bredbånd. I utgangspunktet bør NRK derfor stå meget fritt mht. hvordan og på hvilke tidspunkter de ulike etappene av utbygging av distriktsfjernsyn skal realiseres.

Til dette kommer at NRK nå befinner seg i en svært vanskelig økonomisk situasjon. Bakgrunnen for dette er sammensatt, men er først og fremst knyttet til økt konkurranse om senderrettigheter med påfølgende prispress, og til utgifter knyttet til overgangen til digital produksjon og distribusjon. Etter pålegg fra Generalforsamlingen i 2000 skal NRKs driftsbudsjett gå i balanse. Dette gjør det særlig viktig at NRK nå gis spillerom til å foreta nødvendige innsparinger og prioriteringer på en måte som i minst mulig grad skader selskapets kjernevirksomhet. Departementet viser til at NRK i brevet varsler at det kan bli nødvendig med tiltak "med adskillig større konsekvenser, sammenlignet med ikke å starte egen Østfold-sending nå."

Kulturdepartementet vil også understreke kanalens programmessige forpliktelser som allmennkringkaster. Kulturdepartementet legger til grunn at det i et digitalisert mediasamfunn vil være viktigere enn noen gang å opprettholde en sterk, lisensfinansiert og reklamefri allmennkringkaster. Staten må ha et ansvar for å hindre en utvikling der reklame- og sponsormidler fullstendig styrer programprofil og prioriteringer i allmennkringkastingskanalene. Kulturdepartementet vil derfor understreke viktigheten av at NRK, også i en tid med økonomiske vanskeligheter og store tekniske og markedsmessige forandringer, har ressurser til å opprettholde kvaliteten og ambisjonsnivået i programskapingen. Dette er essensielt for at selskapet skal kunne beholde sin sterke stilling og skape seg en naturlig plass i det nye, digitaliserte mediebildet.

Kulturdepartementet kan avslutningsvis vise til at fjernsynsdekningen for Østfold vil bli bedret også på kort sikt, gjennom at NRKs Østfoldkontor vil overta den daglige avviklingen av den regionale sendingen for fylkene Østfold, Telemark, Buskerud og Vestfold (NRK4), jf. her redegjørelsen i NRKs brev av 31. oktober 2000.

På denne bakgrunn vil Kulturdepartementet ta styrets orientering til etterretning."

Vedlagt statsrådets svar av 14. november 2000 fulgte kopi av NRKs brev av 31. oktober 2000 til Kulturdepartementet. Svarbrevet med vedlegg følger som vedlegg til innstillingen.

Komiteen mottok videre 4. desember 2000 brev fra både Nordland Fylkeskommune vedrørende "*Nordland krever å bli egen fjernsynsregion*" og fra Telemark Fylkeskommune vedrørende "*Innsparing ved NRKs distriktskontor*". Disse følger som vedlegg til innstillingen.

Som ledd i sin behandling av saken ba komiteen om kopi av departementets brev av 24. januar 2001 til NRK AS. Dette følger som vedlegg.

3. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigurd Grytten, Inger Lise Husøy, Laila Kaland og lederen Gunnar Skaug, fra Fremskrittspartiet, Carl I. Hagen og Vidar Kleppe, fra Kristelig

Folkeparti, Odd Holten og Kari Økland, fra Høyre, Svein Ludvigsen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Kristin Halvorsen, viser til korrespondanse mellom departementet og komiteen når det gjelder distriktsendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Høyre, viser til at da Stortinget behandlet St.prp. nr. 1 (1995-1996) og St.prp. nr.1 (1996-1997) ble det vedtatt å øke lisensavgiften bl. a. for å finansiere fullføring av utbygging av distriktsfjernsyn. Dette var før NRK ble omgjort til forvaltningsselskap, stiftelse og senere aksjeselskap og var en forutsetning for overgangen til nye selskapsformer.

I St.prp. nr. 1(1999-2000) orienterte kulturdepartementet Stortinget om at NRK selv måtte avgjøre hvordan og på hvilket tidspunkt de enkelte etappene av distriktsendingene skulle realiseres. Dette var grunnlagt med at NRK da var et aksjeselskap. Flertallet i Stortingets familie-, kultur- og administrasjonskomité aksepterte dette under tvil, men forutsatte at distrikts-TV-sendingene i Nordland og Østfold ble opprettholdt.

Dette flertallet har merket seg at i St.prp. nr. 1 (2000-2001) konkluderer Kulturdepartementet med at distriktsendinger i Østfold vil bli realisert i løpet av år 2000. Dette flertallet konstaterer at departementet i brev av 14. november 2000 har orientert om at NRKs styre har utsatt iverksettelsen til 2001.

Dette flertallet mener at man ikke kan gå tilbake på tidligere forutsetninger om å opprette egne fjernsynssendinger i Nordland og Østfold. Det vises i denne forbindelse også til flertallets merknader i Budsjett-innst. S. nr. 2 (2000-2001) fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen og Kulturdepartementets brev av 9. februar 1999 til NRK.

Dette flertallet viser for øvrig til at det allerede er investert 26 millioner kroner til forberedelse for økt fjernsynsaktivitet i Østfold og tilsvarende 16 millioner kroner i Nordland. I tillegg er det investert 40 millioner kroner i spesialtilpassede lokaler i Nordland, hvor leiebetingelsene binder NRK i en langsiktig avtale.

Dette flertallet viser til stasråd Ellen Horns uttalelse i Stortingets spørretime 29. november 2000, der statsråden understreket at NRK er organisert som et aksjeselskap, og at det er viktig at NRKs styre gis spillerom til å foreta nødvendige innsparinger og prioriteringer, for å bringe NRKs driftsresultat i balanse. Dette flertallet vil, i likhet med statsråden, legge til grunn at dersom NRKs styre skulle komme med forslag som vil føre til omfattende endringer i den distriktpolitiske profil, vil saken nødvendiggjøre politisk behandling.

Dette flertallet har merket seg at det var på et styremøte i NRK 18. september 2000 at tidspunktet for start av Østfold-sending ble vedtatt å utsettes ytterligere.

Dette flertallet har også merket seg at det samtidig ble besluttet at NRKs Østfoldkontor skal overta

den daglige avvikling av den regionale sending for fylkene Østfold, Telemark, Buskerud og Vestfold. Avviklingen har hittil skjedd fra Porsgrunn.

Dette flertallet har merket seg Telemark Fylkeskommunes brev av 4. desember 2000 til Styret i NRK der det uttrykkes bekymring over at innsparingene i NRK ser ut til å ramme NRKs distriktskontorer og at kontoret i Telemark er kommet i en særlig vanskelig situasjon. Dette flertallet viser også til Fylkesordførers frykt for at fylket kan komme til å miste viktig fjernsynskompetanse.

Dette flertallet viser til at det var en klar forutsetning for Stortingets vedtak om lisensøkning at det skulle opprettes egne distriktssendinger med fjernsyn, og at det var Østfold og Nordland som skulle prioriteres. Dette flertallet viser til at det er gått lang tid siden vedtaket ble fattet, og at opprettelse av egne fjernsynssendinger ved disse to distriktskontorene har vært utsatt mange ganger.

Dette flertallet viser til at NRKs styre ikke hittil har fulgt Stortingets forutsetninger. Dette flertallet har imidlertid merket seg at på bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2001 har departementet fulgt opp saken i forhold til NRK. I brev til NRK av 24. januar 2001 viste departementet til flertallets uttalelse i Budsjett-innst. S. nr. 2 (2000-2001) hvor det uttales:

"Kulturdepartementet ber NRK om å legge komiteens forutsetninger til grunn for det videre planarbeid med distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold".

Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Komiteens medlem fra Høyre er enig i at distriktssendingene er en viktig del av NRKs programtilbud både i radio og fjernsyn. Det er likevel vanskelig å se at distriktssendinger skal vurderes annerledes enn de øvrige programtilbud, i forhold til NRKs selvstendige ansvar for utformning og organisering av programvirksomheten. Dette medlem minner om at

Høyre i Familie-, kultur- og administrasjonskomiteens budsjettinnstilling (Budsjett-innst. S. nr. 2 (2000-2001)) gav uttrykk for følgende:

"Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre gikk imot lisensøkningene i 1996 og 1997. Disse medlemmer støtter NRKs satsing på distriktsfjernsyn, men vil understreke at den videre utbygging av dette er NRKs eget ansvar. Disse medlemmer vil påpeke at valget av aksjeselskap som organisasjonsform for NRK innebærer at NRK må gis frihet til selv å avgjøre på hvilke tidspunkter de enkelte etapper i utbyggingen av distriktsfjernsyn skal realiseres."

Dette medlem har merket seg at statsråden og flertallet legger til grunn av omfattende endringer i NRKs distriktspolitiske profil vil nødvendiggjøre at saken underkastes politisk behandling. Dette medlem aksepterer naturligvis flertallets rett til å legge slike føringer på NRKs virksomhet, men vil allikevel ikke unnlate å påpeke at det er dårlig sammenheng mellom flertallets ønske om en sterkere satsing på distriktssendingene og de stadig sterkere krav til NRK om effektivisering og innsparinger innenfor alle deler av organisasjonen.

Komiteen viser til statsrådets brev av 24. januar 2001 og foreslår at saken vedlegges protokollen.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til det som står foran og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Innst. S. nr. 116 (2000-2001) – Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen vedrørende distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold – vedlegges protokollen.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 30. januar 2001

Gunnar Skaug
leder

Laila Kaland
ordfører

Svein Ludvigsen
sekretær

Vedlegg 1**Brev fra Kulturdepartementet ved statsråden til Stortinget, datert 26. januar 1999****NRK - Distriktssendinger i Østfold og Nordland**

Vi viser til Kontroll- og konstitusjonskomiteens brev av 17. desember 1998. Kulturdepartementet har ved brev av 22. desember 1998 tatt saken opp med Norsk rikskringkasting, som har svart ved brev av 22. januar 1999, jf. vedlagte kopi. Brevet redegjør for status for så vidt gjelder distriktutbyggingen i Østfold og Nordland.

Når det gjelder realiteten i saken, viser vi til NRKs redegjørelse. Når det gjelder planlegging og gjennom-

føring av distrikts- og regionsendinger, mener departementet at NRK må ha vide fullmakter til selv å avgjøre på hvilke tidspunkter de enkelte etapper av utbyggingen skal realiseres. Dette er også i samsvar med lang praksis. Dersom det på bakgrunn av frekvensmessige problemer og økonomiske faktorer skulle være behov for å endre de forutsatte utbyggingsplaner, forutsetter departementet at dette blir tatt opp i Norsk rikskringkastings styrende organer. Departementet vil i så fall komme tilbake til saken.

*Undervedlegg 1***Brev fra Norsk rikskringkasting til Kulturdepartementet, datert 22. januar 1999****Distriktssendinger i Østfold og Nordland**

Det vises til departementets brev datert 22. desember 1998 med vedlagt kopi av brev fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen av 17. desember 1998 vedrørende distriktssendinger i Østfold og Nordland.

Styret i Norsk rikskringkasting AS behandlet saken i styremøtet den 15. januar 1999 og vil nedenfor redegjøre for sine vurderinger om videre utbygging av distriktssendinger i de nevnte fylker.

Stortingets vedtak om en økning av farge-TV-lisens på 40 kroner for 1997 var basert på regjeringens forslag i St. prp. nr. 1 (1996-1997) der det het at "auken i kringkastingsavgifta for fargemottakarar er dels ein kompensasjon for pris- og lønsutviklinga og dels skal han finansiere fullføring av utbygging av distriktsfjernsyn". NRK hadde i sitt forslag konkretisert det siste punktet til å utgjøre 10 kroner, spesielt med sikte på å skille ut Østfold fylke fra den regionen som omfatter Telemark, Vestfold, Buskerud og Østfold.

NRK har under oppfølgingen av vedtaket hatt dette som hovedmål. De kvalitetskrav som en allmennkringkaster av NRKs karakter nødvendigvis må stille ved utbygging av fjernsyn, krever et omfattende planleggingsarbeid. I Østfold var det bl.a. behov for utvidelser av eksisterende bygg i Gamlebyen i Fredrikstad. Det ble et komplisert arbeid fordi man støtte på fornminner som gjorde at arkeologer måtte inn. Høsten 1998 kunne man likevel ta i bruk de nye lokaler. Det gjenstår fortsatt en del tekniske installasjoner, men det kan allerede slås fast at det blir en vellykket arbeidsplass som legger et godt grunnlag for NRKs framtidige virksomhet i fylket.

Kostnadene ved de bygningsmessige utvidelser i Fredrikstad beløper seg til ca 13 mill. kroner. I tillegg kommer programtekniske investeringer som foreløpig også har utgjort ca 13 mill. kroner i Østfold. I forhold

til lisensvedtaket kan det opplyses at det for NRK Nordlands del, i samme periode er brukt vel 16 mill. kroner til investeringer som ledd i forberedelsene til økt fjernsynsaktivitet.

NRK har hatt ambisiøse planer for utvikling av fjernsynsvirksomhet i distriktene, i samsvar med de klare ønsker et bredt politisk flertall har gitt uttrykk for. Det må likevel gjøres oppmerksom på at trass i en meget positiv politisk vilje til å bygge ut fjernsyn i distriktene, er det ikke tilført så store ressurser som realiseringen av planene har kostet.

Tross harde tiltak for å begrense utgiftene må man nå se i øynene at NRKs økonomiske situasjon kan bli meget vanskelig i fremtiden. Det har riktignok lyktes å sette opp et budsjett i balanse for 1999, men det har bare vært mulig under forutsetninger om en betydelig økning i produktiviteten, og med så sterke begrensninger i bevilgningene til ulike formål at man kan frykte at man med tiden kan få skadevirkninger for programarbeidet, hvis man ikke senere kan komme over til mer romslige budsjetter for programskapingen. De økonomiske perspektiver har blant annet ført til at NRKs styre har bedt om en analyse av selskapets økonomi på lengre sikt, med sikte på å unngå underskudd og låneopptak til tiltak som ikke forrenter kapitalen.

Til grunn for dette ønske ligger også at man må regne med at prisene for viktige komponenter på NRKs utgiftsside vil stige sterkere enn konsumprisindeksen. Det må således regnes som normalt at lønnsnivået stiger raskere enn forbrukerprisene. Dette slår sterkt ut for en virksomhet som NRK, der direkte og indirekte lønnskostnader utgjør en særlig stor del av utgiftene. Man må videre være forberedt på at kostnadsnivået for innkjøp av rettigheter innen sport og kultur også i fremtiden vil stige sterkere enn det generelle lønnsnivå, og dermed vesentlig sterkere enn konsumprisin-

deksen. På den annen side antar styret at man må være forberedt på at lisensinntektene ikke vil stige nevneverdig sterkere enn konsumprisindeksen. NRK står med andre ord foran en utvikling som etter alt å dømme vil innebære at utgiftene vil stige vesentlig raskere enn lisensinntektene, dersom man ikke lykkes med ganske omfattende begrensninger på enkelte utgiftsområder. I denne situasjon finner NRKs ledelse å måtte erkjenne at endog tiltak som man tidligere har regnet med, i det minste bør vente til den nevnte analyse av økonomien på lengre sikt er gjennomført og vurdert.

Fordi ressurstilgangen har ligget under de faktiske kostnader, har NRK måttet forskyve flere TV-planer i distriktene, også de som har foreligget for Østfold og Nordland. Likevel er det funnet plass til nye driftsmidler både til Østfold og Nordland i 1999, samtidig som de regionale fjernsynssendingene over hele landet skal gå uten åtte ukers pause om sommeren. NRK ser det som avgjørende viktig at samtidig som distriktskontorene blir styrket, må det være en balansert utvikling i forhold til de nasjonale sendinger. I 1999 vil dette gi seg utslag i morgen-fjernsyn fra august måned og økte ressurser bl.a. til dokumentarprogram, faktaprogram og drama. Dette gjøres ut fra en vurdering av hva som er nødvendig for at NRK skal kunne framstå som et slagkraftig instrument i arbeidet for å opprettholde en sterk norsk allmennkringkaster. I forbindelse med morgen-fjernsynet forutsettes det en betydelig medvirkning fra NRKs distriktskontorer.

Forberedelsene til eget fylkesprogram for Østfold har gått som planlagt når det gjelder nye lokaler og utstyr. Det er imidlertid oppstått en ny situasjon når det gjelder distribusjon av sendingene som i tillegg har ført til en forskyvning av fremdriften. Den frekvens NRK hadde forutsatt å bruke for å løse distribusjonen ved utskilling av Østfold, er pr. i dag ikke tilgjengelig. Det skyldes at Post- og teletilsynet ikke kan ta stilling til disponeringen av frekvensen før det er avklart hva den varslede stortingsmelding om utbygging av digitalt fjernsyn i Norge vil gå inn for.

Hvis den tidligere planlagte frekvens ikke kan brukes, ser det ut til at 77 pst. av Østfold vil få inn et fremtidig fylkesprogram, mens resten må skaffe seg ny antenne og innstille TV-apparatet på nytt. I Vestfold vil 70 pst. av seerne få sin regionsending, mens resten må anskaffe ny antenne. Det vil etter NRKs mening være en helt uholdbar situasjon for publikum at det som skulle gi et bedre regionalt program, i virkeligheten ville medføre et dårligere tilbud ved at et stort antall seere ikke ville få inn programmet.

NRK har ansett det som viktig å få Østfold mer synlig på det norske fjernsynskartet, både ved innslag i rikskanalen og medvirkning i regionsendingene. Vi er kommet et stykke på vei, men fortsatt kan mye gjøres. Alternativer vil være å utvide de daglige regionale sendinger, eller f.eks. ved å gjøre Fredrikstad til sendested for den regionale sending.

Når det gjelder Nordland, er det gjort kostnadskrevenne forberedelser i samsvar med tidligere planer. Samtidig er det i en dynamisk medieutvikling nødvendig med en kontinuerlig vurdering av hva som gir det beste programmessige resultat i forhold til ressursbruket. Dette betyr bl.a. at det også er naturlig med en gjennomgang av hvorvidt dagens totale regioninndeling er den mest hensiktsmessige på lengre sikt. En viktig erfaring når det spesielt gjelder regionalsendingen for de tre nordnorske fylker har vært at den har befestet en meget klar landsdelsidentitet. Fra mange hold er det et ønske at dagens modell blir videreført. Dette er en problemstilling som NRK ikke uten videre kan avvise. De investeringer som er nedlagt vil i alle tilfelle være et utmerket grunnlag for en økt satsing i landsdelen. Denne vil bli meget synlig alt i inneværende år bl.a. ved at de nordnorske distriktskontorene er tiltenkt en fremtredende rolle i NRKs morgenfjernsyn.

På bakgrunn av de varslede økonomiske analyser og frekvensmessige forhold finner en således ikke å kunne gi noe bestemt tilsagn om tidspunkt for iverksettelse av de tiltak som hittil har vart planlagt fra NRKs side i Østfold og Nordland.

Vedlegg 2

Brev fra Kulturdepartementet ved statsråden til Stortinget, datert 14. november 2000

Ad distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold

Kulturdepartementet viser til brev av 5. oktober 2000 der Kontroll- og konstitusjonskomiteen ber om en "redegjørelse vedrørende status og fremdrift" i ovennevnte sak. Det vises også til Kulturdepartementets brev av 24. oktober 2000.

Tidligere behandling av saken

Når det gjelder planene om etablering av distriktssendinger for fjernsyn i Nordland og Østfold vises det for det første til følgende omtale i St.prp. nr. 1 (1999-2000), s. 116-117:

"Norsk rikskringkasting AS er i de senere år omorganisert fra forvaltningsbedrift til stiftelse, og deretter til aksjeselskap. Valget av organisasjonsform har gitt NRK vide fullmakter i forhold til driften av selskapet. I denne saken mener derfor Kulturdepartementet at NRK selv må avgjøre hvordan og på hvilke tidspunkter de enkelte etapper av distriktssendinger i fjernsyn skal realiseres."

Om dette uttalte Familie, kultur- og administrasjonskomiteen bl.a. følgende i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1999-2000), s. 94, 2. spalte:

"Flertallet finner imidlertid under noe tvil å akseptere departementets påpekning av at valget av aksjeselskap som organisasjonsform for NRK, innebærer at NRK må gis frihet til selv å avgjøre på hvilke tidspunkter de enkelte etapper i utbyggingen av distriktssendinger

ger i fjernsyn skal realiseres. Flertallet forutsetter at distriktssendinger i Nordland og Østfold opprettes."

Saken er videre omtalt i St.prp. nr. 1 (2000-2001), s. 121-122. Kulturdepartementet konkluderer her som følger:

"Kulturdepartementet viser til at distriktssendinger for Østfold vil bli etablert ved utgangen av 2000, og til at vesentlige ressurser de siste årene er gått til opprusting av NRKs distriktskontor i Nordland. NRK er gjennom valg av organisasjonsform gitt vide fullmakter i forhold til driften av selskapet. En slik frihet er ikke minst viktig som følge av de raske endringene i teknologi og konkurransesituasjon som preger kringkastingsmediet og som følge av endringene som vil komme med nye distribusjonsformer bl.a. utbygging av bredbånd. Etter departementets vurdering har NRK - gjennom de planene som er referert ovenfor - lagt grunnlaget for en regioninndeling i Nord-Norge som vil være kostnadseffektiv, samtidig som den vil oppfylle målet om å bedre fjernsynsdekningen av Nordland fylke.

Kulturdepartementet viser for øvrig til ovennevnte redegjørelse fra NRK, som i sin helhet følger proposisjonen som uttrykt vedlegg."

Konklusjonen i proposisjonen er m.a.o. at distriktssendinger i Østfold vil bli realisert i løpet av 2000, og at det - i samsvar med NRKs reviderte planer - ikke vil bli etablert egne distriktssendinger med fjernsyn i Nordland; forutsatt at Stortinget aksepterer dette.

Kort tid etter at St.prp. nr. 1 (2000-2001) var gått i trykken, ble departementet gjennom oppslag i pressen 22. september 2000 gjort oppmerksom på opplysninger som tydet på at egne distriktssendinger med fjernsyn for Østfold likevel ikke kunne realiseres i 2000.

I brev av 25. september 2000 bad Kulturdepartementet derfor om en redegjørelse fra NRK om eventuelle nye opplysninger vedrørende planene for etablering av egne fjernsynssendinger for Østfold. Departementets brev følger vedlagt i kopi.

NRKs redegjørelse

Styret i NRK AS behandlet saken på sitt møte 23. oktober og har på bakgrunn av dette orientert departementet om saken i brev av 31. oktober 2000. Kopi av brevet følger vedlagt.

I sitt brev av 31. oktober 2000 konkluderer NRK som følger:

"NRK har ikke skrinlagt planene om egen sending for Østfold. Begrunnelsen er først og fremst av programmessig karakter, fordi den regionale sending Østfold i dag er en del av, ikke er en så naturlig enhet som ønskelig kunne være. Men tidspunkt for etablering av sendingen må NRKs styre som en del av sin plikt og oppgave få fatte på grunnlag av selskapets økonomiske situasjon. Som følge av den oppmerksomhet saken har fått i den lokale, offentlige debatt vil styret holde Kulturdepartementet spesielt orientert om utviklingen i saken."

For øvrig viser vi til vedlagte kopi av NRKs redegjørelse i saken.

Kulturdepartementets vurdering

Departementet vil innledningsvis understreke at NRK *ikke* har skrinlagt planene om etablering av egne fjernsynssendinger for Østfold. Det er kun tale om en utsettelse, hovedsakelig begrunnet i NRKs vanskelige økonomiske situasjon.

NRK AS er gjennom valget av aksjeselskap som organisasjonsform gitt vide fullmakter i forhold til den forretningsmessige driften av selskapet. En slik frihet er ikke minst viktig som følge av de raske endringene i teknologi og konkurransesituasjon i kringkastingssektoren og som følge av de endringene som vil følge av nye distribusjonsformer, bl.a. utbygging av bredbånd. I utgangspunktet bør NRK derfor stå meget fritt mht. hvordan og på hvilke tidspunkter de ulike etappene av utbygging av distriktsfjernsyn skal realiseres.

Til dette kommer at NRK nå befinner seg i en svært vanskelig økonomisk situasjon. Bakgrunnen for dette er sammensatt, men er først og fremst knyttet til økt konkurranse om senderrettigheter med påfølgende prispress, og til utgifter knyttet til overgangen til digital produksjon og distribusjon. Etter pålegg fra Generalforsamlingen i 2000 skal NRKs driftsbudsjett gå i balanse. Dette gjør det særlig viktig at NRK nå gis spillerom til å foreta nødvendige innsparinger og prioriteringer på en måte som i minst mulig grad skader selskapets kjernevirksomhet. Departementet viser til at NRK i brevet varslar at det kan bli nødvendig med tiltak "med adskillig større konsekvenser, sammenlignet med ikke å starte egen Østfold-sending nå."

Kulturdepartementet vil også understreke kanalens programmessige forpliktelser som allmennkringkaster. Kulturdepartementet legger til grunn at det i et digitalisert mediasamfunn vil være viktigere enn noen gang å opprettholde en sterk, lisensfinansiert og reklamefri allmennkringkaster. Staten må ha et ansvar for å hindre en utvikling der reklame- og sponsormidler fullstendig styrer programprofil og prioriteringer i allmennkringkastingskanalene. Kulturdepartementet vil derfor understreke viktigheten av at NRK, også i en tid med økonomiske vanskeligheter og store tekniske og markedsmessige forandringer, har ressurser til å opprettholde kvaliteten og ambisjonsnivået i programskapingen. Dette er essensielt for at selskapet skal kunne beholde sin sterke stilling og skape seg en naturlig plass i det nye, digitaliserte mediebildet.

Kulturdepartementet kan avslutningsvis vise til at fjernsynsdekningen for Østfold vil bli bedret også på kort sikt, gjennom at NRKs Østfoldkontor vil overta den daglige avviklingen av den regionale sendingen for fylkene Østfold, Telemark, Buskerud og Vestfold (NRK4), jf. her redegjørelsen i NRKs brev av 31. oktober 2000.

På denne bakgrunn vil Kulturdepartementet ta styrets orientering til etterretning.

*Undervedlegg 1***Brev fra Kulturdepartementet til Norsk rikskringkasting, datert 25. november 2000****Distriktssendinger med fjernsyn
i Østfold**

Vi viser til artikkel i Aftenposten 22. september 2000 under tittelen "Lisensbetalerne holdes for narr". I artikkelen hevdes det bl.a. at planene om egne fjernsynssendinger for Østfold igjen er utsatt.

Kulturdepartementet viser til dokumentet "Planer for NRK AS i år 2001" som i samsvar med vedtektenes § 9 ble lagt fram for generalforsamlingen 20. juni 2000.

Generalforsamlingen tok dokumentet til orientering, jf protokoll av 22. juni 2000.

I dokumentet uttaler NRK bl.a. at:

"NRK regner med at egne regionale fjernsynssendinger for Østfold vil være etablert ved utgangen av år 2000."

Kulturdepartementet ber om en snarlig orientering om eventuelle nye opplysninger i saken.

*Undervedlegg 2***Brev fra Norsk rikskringkasting til Kulturdepartementet, datert 31. oktober 2000****Distriktssendinger med fjernsyn i Østfold**

Det vises til departementets brev av 25. september 2000 og til vårt brev av 02. oktober 2000.

Styret i NRK AS behandlet saken på sitt møte 23. oktober 2000 og vil gi uttrykk for følgende: Det nåværende styret i NRK, oppnevnt 22. juni 2000, har brukt det meste av sin tid til å få innsikt i selskapets økonomiske situasjon og hvordan NRK kan bli en fortsatt sterk aktør i det norske medielandskapet også i den digitale framtid. Det er derfor naturlig at det innledningsvis gis en kort orientering om hva det forrige styret foretok seg i saken.

På styremøtet i NRK 15. januar 1999 drøftet styret saken på grunnlag av at kulturministeren hadde bedt om status i spørsmålet om NRKs Østfold-sending etter at styret ikke hadde funnet å kunne prioritere fylkesfjernsyn i Østfold i budsjettet for 1999. Styret ga uttrykk for at trass i harde tiltak for å begrense utgiftene, måtte man se i øynene at NRKs økonomiske situasjon kunne bli meget vanskelig i framtiden. "I denne situasjon finner NRKs ledelse å måtte erkjenne at endog tiltak som man tidligere regnet med, i det minste bør vente til analysen av selskapets økonomi på lengre sikt er gjennomført og analysert", heter det bl.a. i brevet.

På bakgrunn av en ny henvendelse fra Kulturdepartementet ble saken drøftet også på styremøtet 15. mars 2000. Styreleder Kåre Willoch og kringkastingssjefen sendte deretter et brev til departementet der det ble pekt på at styret ved budsjettbehandlingen på den ene side måtte legge betydelig vekt på Stortingets forventninger om at NRK skal benytte den handlefrihet som bedriften er gitt til å hevde seg i den stadige hardere konkurransen med kommersielle kanaler, samtidig som man på den annen side hadde målsettingen om videre utbygging av distriktssendinger i de nevnte fyl-

ker (Østfold og Nordland). Styret vurderte i den sammenheng den konkurransemessige situasjon slik at det var sterkt påkrevet snarest mulig å gjennomføre utvidelser av det nasjonale programtilbudet.

Det daværende styret holdt fast ved at det var et prioritert mål skille ut Østfold. "Tidspunktet må avhenge av budsjettsituasjonen, men styret håper å kunne etablere egne fjernsynssendinger for Østfold i løpet av år 2000", går det fram av brevet.

På bakgrunn av den økonomiske utvikling i inneværende år og utsiktene for 2001, bl.a. med fullbudsjettering av egen sending for Østfold, trakk kringkastingssjefen på styremøtet 18. september 2000 den konklusjon at tidspunktet for start av Østfold-sending må utstå ytterligere. Det ble samtidig besluttet at NRKs Østfoldkontor skal overta den daglige avvikling av den regionale sending for fylkene Østfold, Telemark, Buskerud og Vestfold. Avviklingen har hittil skjedd fra Porsgrunn og flyttingen vil synliggjøre Østfold på en helt annen måte enn tidligere. Beslutningen fører også til at de investeringer som er gjort av bygningsmessig og programteknisk karakter i Østfold, blir anvendt på en mer fornuftig måte, selv om den totale effekt først oppnås når egen sending er etablert. Ved ikke å starte sendinger i Østfold i 2001 spares ca 15.0 mill. kroner.

Styret legger til grunn at NRKs driftsbudsjett for år 2001 skal være i balanse. Det blir en ytterst krevende oppgave, først og fremst av to årsaker: Den ene dreier seg om en programmessig ambisjon som ligger i overkant av normale økonomiske rammer. Dette må igjen ses i forhold til de krav og forventninger som stilles til en lisensfinansiert kringkaster. Det er da positivt å konstatere at Norge er ett av de få land i Europa som har en lisensfinansiert kanal som står sterkere i markedet enn noen kommersielle aktører. Men denne innsatsen har en kostnadsside som skaper store problemer, bl.a. på

grunn av en nærmest ukontrollert utvikling i rettighetskostnader.

Den andre årsaken er alt som henger sammen med den digitale utvikling. Digitaliseringen er kommet i et tempo og er av en slik dimensjon at det er helt nødvendig å gå gjennom alle aktiviteter med sikte på å frigjøre noen midler, slik at NRK ikke blir helt akterutseilt. For å få til et budsjett i balanse vil det i årene framover måtte tas tunge beslutninger. Aktiviteter må utvikles for å skape plass til nye, og det må skje en netto reduksjon i antall årsverk. Så langt det lar seg gjøre vil man forsøke å skjerme programtilbudet, men det kan dessverre ikke utelukkes tiltak som vil være sterkt å beklage.

Som et ledd i denne prosessen vil NRKs styre og administrasjon måtte gjøre en total gjennomgang av virksomheten, herunder vurdere tidligere beslutninger. Et eksempel på dette er planene om å skille ut Østfold med egen TV-sending. Det ble vurdert som riktigere å utsette en planlagt ekspansjon i Østfold nå, i forhold til å skulle gå til oppsigelser av de samme medarbeidere

om kort tid. Når det spesielt gjelder NRKs aktivitet i distriktene kan det heller ikke utelukkes konklusjoner med atskillig større konsekvenser, sammenlignet med ikke å starte egen Østfold-sending nå. Dette vil man komme tilbake til når det foreligger en samlet vurdering når det gjelder organisering og inndeling av NRKs regionale virksomhet. I denne analysen vil det også naturlig inngå en nærmere vurdering av forslagene som foreligger når det gjelder den framtidige inndeling av landet i fylker og regioner.

NRK har ikke skrinlagt planene om egen sending for Østfold. Begrunnelsen er først og fremst av programmessig karakter, fordi den regionale sending Østfold i dag er en del av, ikke er en så naturlig enhet som ønskelig kunne være. Men tidspunktet for etablering av sendingen må NRKs styre som en del av sin plikt og oppgave få fatte på grunnlag av selskapets økonomiske situasjon. Som følge av den oppmerksomhet saken har fått i den lokale, offentlige debatt vil styret holde Kulturdepartementet spesielt orientert om utviklingen i saken.

Vedlegg 3

Brev fra Kulturdepartementet til NRK AS, datert 24. januar 2001

Statsbudsjettet 2001 - Fastsettiing av kringkastingsavgift og distriktskontorer

1. Kringkastingsavgiften

Stortinget har i Budsj.innst. S. nr. 2 (2000-2001) fattet følgende vedtak:

- Kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere skal i 2001 være kr 1 715.
- Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften, og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

2. Distriktssendinger med fjernsyn

Kulturdepartementet redegjorde i St.prp. nr. 1 (2000-2001) om NRKs planer for etablering av distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold. Flertallet i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen uttaler i denne forbindelse flg. i Budsj.innst. S. nr. 2 (2000-2001):

"Komiteen sitt flertal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Stortinget ved handsaming av St.prp. nr. 1 (1996-1997) gjorde vedtak om å auka lisensavgifta med 40 kroner som dels skulle finansiera fullføring av utbygging av distriktsfjernsyn. Dette var

før NRK vart omgjort til forvaltningsselskap, stifting og seinare aksjeselskap og låg som ein føresetnad ved overgang til nye selskapsformer. Stortinget var i St.prp. nr. 1 (1999-2000) orientert om at Kulturdepartementet meinte at NRK sjølv måtte avgjera korleis og på kva tidspunkt einskilde etappar av distriktssendingar skulle realiserast. Dette var grunnlagt med at NRK då var eit aksjeselskap. Komitefleirtalet aksepterte dette under tvil, men forutsetter at distriktssendingane i Nordland og Østfold vart oppretta.

Det er i St.prp. nr. 1 (2000-2001) gjort greie for at regional fjernsynssending for Østfold vil verta etablert ved utgangen av år 2000. Fleirtalet har i ettertid fått informasjon om at NRK ikkje vil nå å realisere dette innan utgangen av året. Fleirtalet har merka seg at det i samsvar med NRK sine reviderte planar, ikkje vil verta etablert eigne distriktssendingar med fjernsyn i Nordland. Fleirtalet ser ikkje at ein kan gå tilbake på tidlegare føresetnader om eigne fjernsynssendingar i Nordland og Østfold."

Kulturdepartementet ber NRK om å legge komiteens forutsetninger til grunn for det videre planarbeid med distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold.

3. Radiodekning Barentshavet

Det ble ifm. med St.prp. nr. 1 (2000-2001) foretatt en interdepartemental funksjonsoverføring mellom Fiskeridepartementet og Kulturdepartementet mht. ovennevnte. Departementet vil komme nærmere til saken i et eget tilsagnsbrev til NRK.

Vedlegg 4**Brev fra Distriktsprogramrådet i Troms til Stortingets kontrollkomité, Kringkastingssjefen, NRKs styreleder og stortingsrepresentanter fra Troms fylke, datert 21. juni 1999****Fjernsynsnyheter i nord - NRK Nordnytt**

Det vises til styret i NRKs tidligere henvendelse til Stortingets kontrollkomite, hvor det blir bedt om at NRK-Nordland ikke skilles ut fra det øvrige Nord-Norge som eget sendested.

Også Distriktsprogramrådet i Troms ber om at Nordland ikke trekkes ut av NORDNYTT, men at Nordland, Troms og Finnmark fortsatt fungerer sammen - som i dag. NRK-Nordlands kompetanse er en styrke for fellesskapet, og trengs for et best mulig resultat. Dessuten hører Nord-Norge sammen som en region, både historisk og kulturelt.

Rådet ber også om at sendingen fortsatt foregår fra Tromsø, som har opparbeid stor og god erfaring fra fellessendinger. Dessuten er Tromsø "landsdelshovedstaden" i Nord-Norge og kompetansesenter innenfor forskjellige sektorer som bl.a. polarsenter, værvarsling, universitet og høyskoler. Dette gode og brede fagmiljøet ansees å være både en styrke og en nødvendighet som må komme i betraktning ved valg av sendested.

Distriktsprogramrådet i Troms tror det vil være uheldig med oppsplitting av et godt innarbeidet team-work, og ber om at deling av NORDNYTT ikke finner sted.

Vedlegg 5**Brev fra Distriktsprogramrådet for NRK Østfold til kontroll- og konstitusjonskomiteen, datert 21. september 2000****Distriktsjernsynstilbudet i Østfold**

Distriktsprogramrådet for NRK Østfold viser til brevet til kulturminister Ellen Horn der vi gir uttrykk for

rådets reaksjon på at utskillingen av Østfold som egen fjernsynsregion er utsatt på ubestemt tid.

*Undervedlegg 1***Brev fra Distriktsprogramrådet for NRK Østfold til statsråd Ellen Horn, datert 21. september 2000****Distriktsjernsynstilbudet i Østfold**

Distriktsprogramrådet for NRK Østfold vil sterkt beklage at planene om utskilling av Østfold som egen fjernsynsregion fra februar neste år er stanset av Kringkastingssjefen. For seerne i Østfold er det en skuffelse at dette tilbudet nå ikke blir noe av. TV-regionen NRK4 som dekker fire folkerike fylker på begge sider av Oslofjorden, gir ikke noe tilstrekkelig tilbud i vårt fylke. Distriktsprogramrådet finner det derfor helt uakseptabelt at NRK4 som var ment som en overgangsordning, nå ser ut til å bli en mer varig ordning.

Utskillingen av Østfold som egen region er grundig forberedt og arbeidet med ansettelse av nye medarbeidere har kommet så langt at det virker meningsløst å

stoppe dette nå. Også med tanke på NRKs konkurranse situasjon er det uheldig at det ikke gis et mer omfattende distriktsprogramtilbud også for vårt fylke.

Starttidspunktet for egne østfoldsendinger har vært utsatt flere ganger. Vi finner det underlig at det er tilbudet i Østfold som skal rammes hver gang NRK har økonomiske problemer.

Beslutningen som nå er tatt, er klart i strid med NRK-ledelsens tidligere løfter og må derfor betraktes som et klart løftebrudd. Det er også i strid med Stortingets forutsetninger for å øke lisensen.

Distriktsprogramrådet ber derfor Kulturministeren ta denne saken opp og sørge for at Østfold får et distriktsjernsynstilbud i samsvar med forutsetningene.

Vedlegg 6**Brev fra Distriktsprogramrådet for Nordland til stortingsrepresentant Jørgen Kosmo, mottatt 15. januar 1999****Vedrørende oppstart av lokale TV-sendinger i Nordland**

Distriktsprogramrådet i Nordland er kjent med at Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite i et brev til kulturministeren har bedt om en skriftlig redegjørelse fra statsråden om status når det gjelder NRKs planer om start av lokale fjernsynssendinger i Østfold. Komiteen ber også om å få opplyst status når det gjelder samme sak i Nordland. Bakgrunnen er en henvedelse fra stortingsrepresentant Odd Holten (Kr.f.) Østfold.

Rådet er også kjent med at Østfolds situasjon ble tatt opp i Stortingets spørretime 16. desember i år i et spørsmål fra representanten Jørn Stang (Frp.) Østfold til kulturministeren. (Se utskrift.)

Distriktsprogramrådet i Nordland er tilfreds med at stortingsrepresentanter nå engasjerer seg i denne saken, men vi registrerer samtidig med en viss bekymring at det er Østfolds interesser som settes i fokus i de politiske reaksjonene etter styrevedtaket i NRK om å utsette sendingene på ubestemt tid.

Vi viser derfor til vedlagte notat om saken slik rådet kjenner den, der det klart går fram at Nordland hele tiden har vært prioritert foran Østfold i NRKs planer om utbygging av distriktsfjernsynet, og at Nordlands interesser derfor minst må behandles på linje med Østfolds.

Når det gjelder kompetanse, miljø, og tekniske og økonomiske forutsetninger for å drive egne fjernsynssendinger ligger forholdene bedre til rette for en snarlig start av slike sendinger i Nordland enn i Østfold. Det vil derfor være helt feil om Østfold nå skulle bli prioritert foran Nordland som følge av det politiske press som har kommet fra Østfolds representanter i denne saken.

Distriktsprogramrådet i Nordland vil derfor sette stor pris på om stortingsrepresentantene med tilknytning til Nordland kunne ta et initiativ for også å målbære Nordlands interesser i saken overfor departementet, ikke på bekostning av Østfold, men for å sikre at de to fylker i det minste får en likeverdig behandling.

Jeg viser ellers til det vedlagte notat og øvrige brev og innspill som har fulgt saken.

*Undervedlegg 1***Brev fra Distriktsprogramrådet for Nordland til Styret i Norsk Rikskringkasting, datert 9. desember 1998****Utsatt sendestart for distriktsfjernsyn i Nordland**

Som leder i Distriktsprogramrådet for Nordland er jeg kjent med at Kringkastingssjefen har utsatt den fastsatte sendestart for distriktsfjernsynssendinger i Nordland på ubestemt tid.

Dette er tredje gang denne sendingen utsettes. Etter planene skulle sendingen på lufta første gang i november 98, så ble den utsatt til mars 99 og i mai i år ble endelig sendestart fastsatt til 16. august 1999. Nå har altså ledelsen i NRK bestemt at sendingen utsettes inn-til videre.

NRK Nordland tok i bruk sitt nye Kringkastingshus i Bodø 2. juni i år. Nytt teknisk utstyr som er kjøpt inn med tanke på å kunne sende en nyhetsending av denne type er i det alt vesentlige på plass. Det som mangler er bevilgninger til stillinger og drift. Det er denne bevilgningen som nå er utsatt på ubestemt tid.

Som leder for Distriktsprogramrådet reagerer jeg sterkt på denne utsettelsen. Rådet har i en rekke møter helt fra 1994 gått inn for å skille Nordland ut som egen

senderegion for fjernsyn i NRK. Også fylkestinget har i en uttalelse støttet dette etter forslag fra Høyre.

Etter at styret i NRK i april 1994 vedtok å skille ut Nordland som egen fjernsynsregion i 1996 sammen med Møre og Romsdal og Rogaland arbeidet distriktsprogramrådet i Nordland hardt for at Stortinget skulle gi den nødvendige lisensøkingen til dette. Under budsjettbehandlingen i Stortinget høsten 1995 innvilget Stortinget en lisensøking på 20 kroner ut over departementets forslag til videre utbygging av distriktsfjernsynet, bl.a. Nordland. Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at dette er en inntektsøking NRK vil nyte godt av så lenge lisensfinansieringen består.

Jeg ber derfor om at distriktsfjernsynssendingene i Nordland blir startet på det tidspunkt som tidligere er forutsatt.

Dersom styret til tross for de forhold som er nevnt ovenfor i sitt møte 11. desember 1998 gir sin tilslutning til det som er foreslått for 1999 ber vi om at styret fastsetter et nytt endelig starttidspunkt for egne distriktsendinger på fjernsyn for Nordland og at dette blir tidligst mulig i år 2000.

*Undervedlegg 2***Notat****Distriktsfjernsyn i Nordland***Bakgrunn*

Høsten 1994 ble "Nordnytt" etablert som den andre distriktsfjernsyns-sendingen i NRK-systemet. "Nordnytt" er et samarbeidsprosjekt mellom Nordland, Troms og Finnmark. Tromsø ble valgt som sendested for sendingen fordi kontoret var det eneste som på det tidspunkt hadde ressurser til å få sendingen på lufta. Nordland er største bidragsyter til sendingen med i gjennomsnitt 40 prosent av reportasjestoffet til sendingen.

Nord-Norge ble tidlig sett på som en for stor region til å ha bare en sending, og styret i NRK vedtok i april 1994 at Nordland skulle skilles ut som egen region for distriktsfjernsyn. Styret tok da sikte på å bygge ut distriktsfjernsynet i 10 regioner, siden kom også Østfold til, slik at planen var å bygge ut distriktsfjernsynet i til sammen 11 regioner. 9 regioner er etterhvert blitt utbygd, mens Nordland og Østfold har fått nye hus og nytt topp-moderne utstyr for å sende, men ikke penger til stillinger og drift. Fullførelsen av disse to prosjektene ble utsatt på utbestemt tid av styret i NRK i desember 1998 etter forslag fra kringkastingssjefen.

Ønsket om eget distriktsfjernsyn i Nordland er flere ganger tatt opp av Distriktsprogramrådet i Nordland og av fylkestinget i Nordland etter forslag fra Høyre.

Saksgangen

Distriktsprogramrådet i Nordland engasjerte seg sterkt i forhold til Stortinget for å få til en lisensøking som kunne gjøre utbyggingen mulig etter at NRK besluttet å skille ut Nordland som egen region for distriktsfjernsynssendinger i 1996:

"I 1996 er det planen å skilje ut Rogaland, Møre og Romsdal og Nordland i egne regionar. Det føreset ei lisensauke på 30 kroner. NRKs utbygging av distriktsfjernsyn vil da vere slutført." (NRKs årsmelding for 1994-96 s. 62).

I forhandlingene med Kulturkomiteen i Stortinget om øking av kringkastingsavgiften for 1996 ble det fra NRKs side sagt at dersom NRK fikk penger til å bygge ut distriktsfjernsynet i Nordland skulle NRK også bygge ut distriktsfjernsynet i Østfold over eget budsjett. Dette gikk komiteen med på og flertallet - alle unntatt Høyre og rep. Roy Wetterstad, uttaler i Budsjett-innst. S. nr. 2 for 1995-1996, kap. 334 - film og medieformål:

"Dette flertallet er kjent med at en del regioner blir svært store og ønsker å øke lisensen for å fortsette den utbygging mot mindre regioner som ansees som mer hensiktsmessig av NRK. Dette flertallet vil derfor foreslå å øke lisensen med ytterligere 20 kroner for å videreføre NRKs utbygging av distriktskontorene".

Stortinget vedtok å øke lisensen med i alt 35 kroner - og dermed skulle alt ligge til rette for utbygging også i Nordland. Møre og Romsdal og Rogaland ble utbygd og kom på lufta med egne sendinger i 1997, mens Nordland og Østfold ble utsatt.

I neste års budsjettbehandling av NRK-lisensen kom diskusjonen om differensiering av lisensen opp etter innføringen av NRK 2 som mange seere, særlig i distriktene, ikke kan ta inn.

Det samme komiteflertall uttaler i Budsjett-innst. S. 2 for 1996-1997:

"Dette flertallet minner om at den foreslåtte lisensøkningen skal gå til å etablere flere distriktsendinger på fjernsyn, først og fremst NRK Østfold som må utsettes dersom en differensiering foretaes".

Lisensøkningen ble denne gang på 40 kroner. Hvorfor kun Østfold er nevnt spesielt av komiteen og ikke Nordland er usikkert, men kanskje regnet Stortinget med at utbyggingen i Nordland ville gå sin gang etter den forrige lisensøkningen. Det er i alle fall viktig å merke seg at NRK hele tiden har plassert Nordland foran Østfold i utbyggingsplanen. Det er derfor sett fra Nordlands side bekymringsfullt at i de politiske reaksjoner som er kommet etter at sendingene ble utsatt på ubestemt tid har det stort sett handlet om Østfold, mens Nordland knapt er nevnt. Det er derfor viktig å understreke at saken gjelder begge fylker der utbyggingen i Østfold kommer etter den foreslåtte utbyggingen i Nordland.

I ettertid

har de planlagte sendingene i Nordland og Østfold blitt utsatt fire ganger. De skulle først på lufta i mars 98 - så i november 98 - så fikk Nordland skriftlig løfte fra kringkastingssjefen om at sendedatoen var fastsatt til 16. august 1999. Østfold fikk det samme løftet muntlig. Dette løftet ble brutt da styret i NRK i desember 1998 utsatte sendingene på ubestemt tid og bestemte at hovedsatsingen for NRK i 1999 skulle være innføringen av morgen-fjernsyn fra samme dato. Det ble samtidig satt av en pott på 6 mill. kroner på NRKs 1999-budsjett til Nord-Norge-regionen og NRK 4-regionen (Telemark, Buskerud, Vestfold og Østfold) for deltagelse i det nye prosjektet. Det må her bemerkes at det å være fast leverandør til morgen-fjernsynet ikke kan sammenliknes med det å få egne sendinger. Kringkastingsmessig er det er veldig forskjell når det gjelder kravene til kompetanse, stillinger og utstyringsbehov.

Situasjonen i dag er altså at det står nye distriktskontorbygg i Bodø og Fredrikstad med nytt produksjonsutstyr som er skreddersydd for distriktsfjernsyn, mens sendingene fortsatt er i det blå. Det er grunn til å frykte at kontorene kan miste det nye tv-utstyret de har fått

dersom det ikke blir noe av den planlagte produksjonen, og dermed bli satt mange år tilbake utstyrmessig.

Kravet fra distriktsprogramrådene i Nordland og Østfold er at NRK fastsetter en ny forpliktende dato for sendingene - i samsvar med de lisensøkinger NRK har fått til dette formålet.

På den annen side er det også klart at NRK allerede har brukt betydelige ressurser til utbygging i Bodø og Fredrikstad. Men det er viktig å huske at lisenspengene til utbygging i distriktene ikke er "brukt opp". En lisensøking er som kjent en *varig* øking av NRKs inntekter som selskapet vil nyte godt av så lenge lisensordningen består.

Vedlegg 7

Brev fra Telemark fylkeskommune v/fylkesordføreren til Styret i Norsk rikskringkasting AS, datert 4. desember 2000

Innsparinger ved NRKs distriktskontor

Telemark fylkeskommune er bekymret over at innsparingene i Norsk rikskringkasting AS ser ut til å ramme NRKs distriktskontorer. Kontoret i Telemark er kommet i en særlig vanskelig situasjon etter at kringkastingssjefen ønsker å flytte sendestedet for regionfjernsyn fra Porsgrunn til Fredrikstad.

Tilbudet fra NRKs distriktskontorer gir viktige bidrag til lokal identitet og formidling av lokale nyheter, kulturliv og debatt som ikke kan ivaretas i riksdekkende sendinger. Desentraliseringen av allmennkringkasteroppdraget gjennom oppbygging av 17 distriktskontorer er resultat av en bevisst kringkastingsspolitikk. En fordeling av NRKs økonomiske innsparingsprogram som for sterkt rammer distriktskontorene, vil føre til at NRK sentraliserer programtilbudet og nyhetsformidlingen. Det er i så fall en utvikling som eierne må motvirke, fordi den bryter med rammebetingelsene NRK har fått gjennom oppdraget som allmennkringkaster.

NRK må selvsagt ha vide fullmakter til selv å avgjøre disposisjoner innenfor selskapets fullmaktsområder og økonomiske rammebetingelser. Opprettholdelse av sterke distriktskontorer med konkurransekraftige programmer er på sin side en forutsetning innenfor de strategier som NRK, tross en vanskelig økonomisk situasjon, er forpliktet til å videreføre.

Telemark fylkeskommune registrerer at NRK har fått øremerket bevilgning fra Stortinget til utbygging av distriktsfjernsyn, herunder å skille ut Østfold fylke fra regionen som omfatter Telemark, Vestfold, Buskerud og Østfold. Det er fortsatt ikke opprettet egne distriktsendinger for fjernsyn i Østfold. Samtidig foreslås det at kontoret i Porsgrunn blir nedlagt som sendested for distriktsfjernsyn fra 5. februar 2001.

Telemark fylkeskommune er bekymret over at vårt fylke kan komme til å miste viktig fjernsynskompetanse, samtidig som Telemark i likhet med de andre fylkene i NRK4-regionen i overskuelig framtid må vente på et tilbud om regionfjernsyn som svært mange andre fylker allerede har. Møre og Romsdal har egen fjernsynssending som gir seerne et daglig tilbud som er fire ganger så omfattende som seerne i Telemark. Det er vanskelig å finne markedsmessige, geografiske eller strategiske begrunnelser for en så omfattende forskjellsbehandling.

Også radiobemanningen er foreslått redusert ved kontoret i Telemark. Radiosendingene fra distriktskontoret i Telemark er en viktig arena for samfunnsdebatt i fylket vårt. Kontoret har helt siden oppstarten i 1977 gitt bred dekning på områder som angår befolkningen i hele Telemark.

Oppslutningen om distriktsendingene i radio fra NRK Telemark var i tredje kvartal på 37 prosent daglig. Når mer enn hver tredje telemarking daglig benytter seg av NRKs distriktsendinger, er det en markedsmessig posisjon som styrker NRK i konkurransen med nærradioer og P4, og som samtidig forteller hvilken viktig funksjon NRK Telemark ivaretar for innbyggerne i fylket.

Svekkelse av distriktskontorene i NRK er en motsatt strategi av utviklingen i Europa for øvrig, der man også innenfor public service kringkasting styrker regionalleddene i tråd med et politisk motivert nærhetsprinsipp. BBC er en allmennkringkaster som nylig har vedtatt omfattende investeringer i sin regionale organisasjon.

Telemark fylkeskommune ber derfor styret om at sendestedet for distriktsfjernsyn ikke flyttes fra Porsgrunn til Fredrikstad, og at det heller ikke gjøres vedtak som svekker radiotilbudet fra NRK Telemark.

Vedlegg 8**Brev fra Nordland fylkeskommune til stortingsrepresentanter fra Nordland, Stortingets kulturkomité, Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité og Kulturdepartementet, datert 4. desember 2000**

Følgende uttalelse ble enstemmig vedtatt i fylkestinget 4.12.2000:

Nordland krever å bli egen fjernsynsregion nå

Høsten 1995 vedtok Stortinget en lisensøkning som skulle finansiere egne regionale fjernsynssendinger i Nordland og et par andre fylker. Dette var en slutføring av en planlagt inndeling av landet i 11 fjernsynsregioner. Det er nå kun Nordland og Østfold som ikke har fått egne fjernsynssendinger.

Kulturdepartementet har i ulike sammenhenger, blant annet i brev til NRK den 9.2.99, fastslått at det foreligger en plikt til å realisere egne distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold.

Det er investert i digitalt utstyr for 17 millioner for å gjøre distriktskontoret i Nordland til en moderne radio- og fjernsynsstasjon. NRK bestemte at oppstartingen av fylkesfjernsyn skulle skje 16. august 1998. I desember

1998 ble, etter styrevedtaket i NRK, realiseringen utsatt på ubestemt tid.

Nå forsøker NRK å få endret Stortingets vedtak slik at Nordland som den eneste av de vedtatte 11 fjernsynsregioner, likevel ikke skal bli etablert.

Fylkestinget finner det helt galt å blande sammen spørsmål om distriktsfjernsyn med det omstillings- og rasjonaliseringsarbeidet som nå foregår i NRK.

NRK er viktigere for Nordland enn for de fleste andre fylker, fordi det er det eneste massemedium som dekker hele fylket. De store avstandene vi har i Nord-Norge gjør det svært viktig at Nordland blir egen fjernsynsregion. Eget fylkesfjernsyn for Nordland vil også bedre betingelsene for å kunne levere bidrag til rikssendingene.

Fylkestinget krever at Stortinget pålegger NRK å gjennomføre Stortingets vedtak om Nordland som egen fjernsynsregion. Etableringen må skje i 2001.